

Aan de gemeenteraad

Raadsvoorstel

Onderwerp

Transitievisie Warmte EM

Beslispunt(en)

Instemmen met de Transitievisie Warmte EM

Toelichting

Aanleiding / motivering

In 2050 dient Nederland aardgasvrij te zijn. Dat wil zeggen dat woningen en gebouwen niet langer verwarmd mogen worden met gebruik van aardgas. Als tussenstap is in het nationale klimaatakkoord gesteld dat in 2030 20% van de gebouwde omgeving aardgasvrij dient te zijn. De nationale overheid heeft gemeenten gevraagd om de mogelijkheden voor duurzame warmte in kaart te brengen in een Transitievisie Warmte. Deze moet uiterlijk op 31 december 2021 afgerond en vastgesteld zijn. In deze visie geeft de gemeente EM aan welke alternatieven voor aardgas het op de korte termijn (tot 2030) ziet.

In het voorjaar en de zomer van 2021 is een potentieanalyse van alternatieve duurzame warmtebronnen op pandniveau van de gemeente Eijsden Margraten uitgevoerd. Vooraan in de visie is een korte samenvatting opgenomen die de potenties van duurzame warmte in EM weergeeft. In de potentieanalyse is per pand bekeken welke alternatieve warmtebron tot 2030 het meest geschikt zijn om een pand duurzaam te verwarmen. Hierbij is gekeken naar het sociaal-maatschappelijke effect (zie ook hoofdstuk 4 in de Transitievisie Warmte EM (TVW)). Er is een technische analyse uitgevoerd die de potentiële mogelijkheden van duurzame energie in beeld brengen (zie hoofdstuk 5 in de TVW). In hoofdstuk 6 wordt het traject van strategie naar uitvoering beschreven om vervolgens af te sluiten met de conclusie in hoofdstuk 7.

Uit de potentieanalyse komt naar voren dat de verschillende duurzame alternatieven tot 2030 de volgende potentie hebben in de gemeente EM:

- individuele elektrische warmtepomp 24%,
- individuele hybride warmtepomp (met, op termijn, groengas/waterstof) 34%,
- hoge temperatuur warmtenet 5% en lage temperatuur warmtenet 0%.

Volgens de analyse is 63% van de panden geschikt om op relatief korte termijn aardgasvrij te maken. Dat wil niet zeggen dat de overige 37% niet aardgasvrij gemaakt kunnen worden, maar volgens de analyse is in deze gevallen voor dit moment de investering simpelweg te groot.

In alle gevallen is het verstandig om gebouwen tot een minimaal niveau te isoleren. Isolatie leidt tot een hoger wooncomfort en een lagere energierekening. Bij elke warmteoplossing is isolatie zinvol. Stimuleren van isoleren past ook binnen het kader Zonne- en Windenergie EM welke op 1 juni 2021 door de raad is vastgesteld.

Van strategie naar uitvoering:

Om een start te maken met de realisatie van de transitie zijn er enkele mogelijkheden. In hoofdstuk 6 (tabel 6.1) van de TVW zijn de mogelijkheden inzichtelijk gemaakt. Er wordt gekeken naar mogelijke samenwerking in de regio (Lijn50 of RES) waar mogelijk efficiency gecreëerd wordt door een bredere aanpak.

EM bereid een digitale 'roadmap' voor die in januari 2022 operationeel zal zijn. Hiermee is het voor onze inwoners op pandniveau mogelijk om informatie over de transitie op te halen. Projecten als PlusjeHuis en Dubbelduurzaam zijn lopende en sluiten goed aan bij de doelstellingen in de TVW. Middels deze projecten faciliteren we onze inwoners om maatregelen te treffen om te komen tot duurzame warmte.

De gemeenteraad heeft op 19 oktober 2021 de verordening Duurzaamheidslening vastgesteld (incl. amendement). Hiermee is het mogelijk om middels een aantrekkelijke lening duurzaamheidsmaatregelen te faciliteren.

Om de potentie van besparing op de warmtevraag te realiseren is veel capaciteit nodig en zijn middelen noodzakelijk zowel vanuit de gemeente, als regisseur van de warmtetransitie, als vanuit de inwoners en gebouweigenaren zelf. Deze capaciteit en middelen gaan vooral een rol spelen bij de definitieve uitvoering van de TVW door uitwerking in de uitvoeringsplannen. In de TVW is op hoofdlijnen op basis van een potentieanalyse bekeken welke mogelijkheden er in de gemeente EM zijn om woningen en gebouwen te verwarmen met duurzame bronnen. Naast de eerder beschreven lopende projecten kunnen op basis van de TVW keuzes gemaakt worden voor specifieke projecten die in bepaalde wijken, of juist gemeente breed, kunnen gaan lopen. Dergelijke projecten worden in 2022 nader uitgewerkt in uitvoeringsplannen. Zij geven op een meer gedetailleerd niveau aan hoe de projecten in de diverse wijken gerealiseerd worden en welke middelen, capaciteit en acties hiervoor benodigd zijn. De nu voorliggende TVW betreft enkel het visiedocument op basis waarvan deze uitvoeringsplannen kunnen worden opgesteld in een separaat traject. Om te komen tot de Transitievisie Warmte is het zwaartepunt gelegd op de resultaten voortkomend uit de potentieanalyse. Daarnaast zijn onze inwoners en gebouweigenaren op diverse manieren geïnformeerd over de inhoud en het proces. In de fase om te komen tot de uitvoeringsplannen zullen meer concrete acties en projecten worden geformuleerd, waarbij inwoners en gebouweigenaren nauw worden betrokken.

EM kent relatief veel koopwoningen (>80%) en de eigenaren zijn vaak ouder dan 50 jaar. Zij doen minder snel nog investeringen in hun vastgoed. Dit maakt de opgave voor EM moeilijk. Het is mede daardoor niet realistisch dat voor 2030 de potentie volledig wordt gerealiseerd. Het is voor EM mede gelet op de potenties in ons gebied realistischer te focussen op aardgasvrije gemeente in 2050.

Relatie met bestaand beleid en strategische visie / integraliteit

Duurzaamheid is één van de in 2020 benoemde prioritaire thema's. De energietransitie maakt daar een belangrijk onderdeel van uit.

Gevolgen

Burgerparticipatie, toelichting en verantwoording

Met onze inwoners is in mei en in juli 2021 een avond georganiseerd waar inwoners over de TVW geïnformeerd zijn en zij de gelegenheid hebben gehad erover mee te denken. De avond in mei werd beter bezocht dan in juli. Beide avonden waren echter zinvol en op beide avonden werd constructief meegedacht over de TVW. De inbreng van de bewoners heeft niet geleid tot b.v. nieuwe inzichten. De woningcorporaties zijn eveneens meegenomen in de ontwikkeling van de voorliggende TVW in Eijssden-Margraten.

Belangrijk is de burgerparticipatie tijdens het opstellen van het uitvoeringsprogramma voor de komende jaren. Het participatietraject wordt in samenwerking met de medewerker bestuurlijke ondersteuning participatie vorm gegeven. In november/december 2021 zijn wij voornemens een enquête hierover te houden onder onze inwoners. Op deze manier denken wij onze inwoners zo breed mogelijk te bereiken.

Op de website van EM wordt informatie gegeven over de TVW en worden de inwoners uitgenodigd om mee te denken. Zij kunnen ideeën of opmerkingen via een mailadres indienen. Via dezelfde weg kan er contact gelegd worden met de gemeente EM om bijvoorbeeld een afspraak te plannen voor een gesprek.

Financiële en personele aspecten, incidenteel / structureel, begrotingspost

Zodra de uitvoeringsprogramma's zijn samengesteld, hebben we inzicht in de benodigde capaciteit en noodzakelijke financiële middelen. In onze meerjarenbegroting zijn structureel middelen opgenomen voor Duurzaamheid (€151.000,- jaarlijks). Zodra er concrete (uitvoerings)programma's zijn opgesteld (2022), is het mogelijk om de noodzakelijke middelen te ramen. Indien deze niet passen binnen de beschikbare middelen, zullen wij hiervoor een separaat voorstel voor opstellen.

De raad heeft op 19 oktober 2021 de verordening Duurzaamheidslening vastgesteld. Hiermee is het mogelijk om de eerder 18 miljoen euro ter beschikking gestelde lening in te zetten om inwoners te faciliteren in het treffen van duurzaamheidsmaatregelen.

Planning, uitvoering en evaluatie

Beeldvormende vergadering op 6-12-2021.

Besluitvormende vergadering op 14-12-2021.

Communicatie

Het besluit wordt bekend gemaakt op de gemeentelijke website en middels de andere gebruikelijke kanalen.

Maatschappelijke effecten

Een landelijke gemeente als Eijsden Margraten is bij uitstek afhankelijk van inwoners die zelf met een individuele oplossing aardgasvrij willen worden bij gebrek aan mogelijkheden voor een warmtenet. Vier op de vijf woningen in onze gemeente zijn van particuliere eigenaar-bewoners en veel van hen zijn 50+. Communicatie naar en participatie van inwoners in de warmtetransitie moeten ervoor zorgen dat deze transitie gaat 'leven' in de samenleving. Daarnaast zijn diverse samenwerkingspartners belangrijk. (zie hoofdstuk 4 TVW).

Privacy

N.v.t.

Risico's

De klimaatdoelstellingen zijn duidelijk. Door de geringe potenties in EM wordt de doelstelling om in 2030 20% aardgasvrij te maken, niet gehaald. Eijsden-Margraten zet vooralsnog in op aardgasvrij in 2050!

Het college van Eijsden-Margraten
De gemeentesecretaris,

De voorzitter,

Drs. M.A.G. Gerits

Drs. G.J.M. Cox

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Eijsden-Margraten
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;
gelet op de behandeling in de Beeldvormende vergadering en Raadsvergadering;

Besluit:

In te stemmen met de Transitievisie Warmte EM

Aldus besloten in de openbare vergadering van 14 december 2021.

De griffier,

Mr. M. Verbeet

De voorzitter,

Drs. G.J.M. Cox